

GÉCZI JÁNOS

Szöveghűség

1.

*A megroggyant zászlórúd tövében
állok, rövid nadrágom a köldök
fölé húzva, vértelen, pántos
ingem világít, jobb vállamon be-
tűzött sapka, nyakamban kendő.
Bár bevégeztem az általánost.
Zeng és danol az élet, zeneszó
száll, ének. Ki sem fogy a nóta.
Az új kenyér ünnepén, ébresztés
után hasad el a konyhasátor
vászna, a vasoszlop bokámra dőlt,
eremet vágta, úgy varrták össze.
Balatonszabadi-Sóstó. Dallunk
a szép magyar hazánkról. Este, ki
úttörőkkel nyaral családotól,
az igazgató, bevisz a titokba,
a tótok magyarul beszélnek, csak
minden szó végére ovátyot vagy
evátyot ragasztanak. Én tehát
anyai ágon nem vagyok tót, csak
romlott nyelvű. Ennyi számomra
az útmutatás. Figyelem, gyöngye
ellenállás lesz-e a hallgatásból,
arannyá változtatja-e a til-
takozás a kilátástalanságot,
mint higany? Ezzel telt az éjem.*

*Mára jól tudom, e stratégia,
a némaság, olykor eredményes.
Harminc évvel, majd negyvennel később
rám olvassák, hogy összes ízemben
gonosz vagyok. Felmentenek,
mivel a konstrukció, amelynek
a termékeként élek, igazolja,
s a korszak, amelynek a lakója
lettem és annak természete
ilyenné változtatott.*

*Gabriela családja a kempingből
eltávozik éjjel, sietniük
kell haza, Tatranská Strbába, Tátra-
csorbára. A sátor elé rúgott,
éjszakára kinn hagyott dorkómba
rejtett számomra üzenetet.
Miénk e föld, erdő, mező kalásza,
virága nékiünk terem.*

2.

*A pokolban is felnő az ember,
s képes ugyanott meghalni. A had-
osztály merész csapata dél felől
érkezett, vak éjszaka vonultak
északnak, rengett Sóstón a föld, mint
amikor óriások tosznak. Vág
és Garam völgyébe mentek, Gútát,
azaz Kolarovót, ahol élt az
anyai családom, elkerülték,
mint minden lapályt. Olvasható ott
is többnyelvű párbeszéd, felírva
a házakra, s a szöveget ad értelmet
zöld zubbony módján a szövegekre.
Az udvartartás a dolgát téve
a törvények szerint ölt, élt és
énekelte a Himnuszt. Mindenki
a saját nemzete zsoltárát,
amelyekben sosincs ok, kizárólag
a szenvedés. Megannyi zsarnoknak
van az áldozatokra szüksége.
Hogy a bűnnek van-e ellentéte,
a hiánya az, vagy a hit, vagy az
erény, máig sem tudom. Azt igen,
hogy a filozófia nem több
eszmék tanánál. Egyik sem egyéb
utópiánál, telve álmokkal
és erőszakkal. Nem a szovjetek
szállták meg Prágát, hanem mi, velük.
Belegondolni a vereségbe,
miként eretnekeknek, akiket
megégetnek, ennyi, ha maradt.*